

Sygn. akt **XXIII Ga 103/14**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 kwietnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXIII Wydział Gospodarczy Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący:	SSO Wiktor Piber
Sędziowie:	SO Tomasz Pałdyna SO Jolanta Stępień - Kordiał (spr.)
Protokolant:	protokolant sądowy Aneta Kowalczyk

po rozpoznaniu w dniu 18 kwietnia 2014 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) **spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P.**

przeciwko (...) **spółce akcyjnej w W.**

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego (...)w Warszawie

z dnia 28 sierpnia 2013 r., sygn. akt IX GC 827/12

- zmienia zaskarżony wyrok i zasądza od (...) spółki akcyjnej w W. na rzecz (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P. 1 774,76 zł (jeden tysiąc siedemset siedemdziesiąt cztery złote siedemdziesiąt sześć groszy) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 29 września 2011 r. do dnia zapłaty oraz 706 zł (siedemset sześć złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu,
- zasądza od (...) spółki akcyjnej w W. na rzecz (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P. 389 zł (trzysta osiemdziesiąt dziewięć złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygnatura akt XXIII Ga 103/14

UZASADNIENIE

Powód (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) spółce akcyjnej w W. kwoty 1.774,76 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 29 września 2011 r. do dnia zapłaty oraz kosztami procesu. Roszczenie dochodzone pozwem stanowiło wierzytelność odszkodowawczą związaną z koniecznością wynajęcia przez poszkodowanych pojazdu zastępczego na czas naprawy samochodu, który został

uszkodzony przez osobę ubezpieczoną w pozwanej spółce, a którą to wierzytelność powód nabył w drodze cesji wierzytelności.

W dniu 21 lutego 2012 r. Sąd Rejonowy (...) wydał nakaz zapłaty zgodny z żądaniem pozwu.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego. Pozwany zakwestionował legitymację procesową czynną powoda z uwagi na nieskuteczność umowy cesji wierzytelności m.in. na skutek nieprecyzyjnego oznaczenia cedowanej wierzytelności i brak wskazania osoby dłużnika. Zdaniem pozwanego powód nie zawarł z poszkodowanym umowy najmu, ponieważ zapłata czynszu obwarowana była warunkiem, a obowiązkiem jego zapłaty obciążono podmiot niebędący stroną umowy. Ponadto powód nie udowodnił konieczności najmu pojazdu zastępczego, a stawki przez niego stosowane były zawyżone w stosunku do cen rynkowych.

Wyrokiem z dnia 28 sierpnia 2013 r. Sąd Rejonowy (...)w Warszawie oddalił powództwo w całości i zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 617 zł tytułem zwrotu kosztów procesu oraz nakazał zwrócić ze Skarbu Państwa – Kasy Sądu Rejonowego (...)w Warszawie na rzecz pozwanego kwotę 45,12 zł tytułem niewykorzystanej zaliczki.

Sąd Rejonowy ustalił, że w dniu 7 lipca 2011 r. doszło do kolizji drogowej, w której uszkodzony został pojazd marki (...)o nr rej. (...). Sprawcą wypadku był kierujący pojazdem, który w zakresie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych ubezpieczony był w (...) spółce akcyjnej W.. W dniu 7 lipca 2011 r. poszkodowani podpisali „Szczegółowe warunki najmu (...)oraz (...), które określały zasady najmu pojazdu zastępczego, obowiązujące u powoda. Z § VI.1 Umowy najmu (...)wynikało natomiast, że najemca nie zostanie obciążony kosztami najmu pojazdu zastępczego, o ile zawrze z wynajmującym umowę cesji wierzytelności przysługującej wobec towarzystwa ubezpieczeń z tytułu zwrotu tych kosztów. Podpis upoważnionego pracownika powoda pod pkt. 43 „Szczegółowych warunków najmu (...)dotyczył jedynie oświadczenia o zgodności danych podanych przez najemcę z danymi zawartymi w dowodzie rejestracyjnym. Na mocy umowy cesji z dnia 20 czerwca 2011 r. poszkodowani przenieśli też na powoda wierzytelność – prawo do zwrotu kosztów najmu auta zastępczego, przysługującą w związku ze szkodą komunikacyjną z dnia 7 lipca 2011 r. Pojazd zastępczy został wydany w dniu 7 lipca 2011 r., zwrot nastąpił natomiast w dniu 28 lipca 2011 r. Z tytułu najmu pojazdu zastępczego powód wystawił poszkodowanemu fakturę VAT na kwotę 4.084,76 zł (3.320,94 zł netto) w której wskazał, że jest to należność za wynajem auta zastępczego przez okres 21 dni. Pismem z dnia 26 sierpnia 2011 r. powód wezwał pozwanego do zapłaty tej kwoty, podczas gdy pozwany wypłacił jedynie kwotę 2.310 zł.

Sąd Rejonowy zważył, że powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie. Umowa najmu pojazdu zastępczego i umowa cesji wierzytelności nie zostały skutecznie zawarte. W ocenie Sądu Rejonowego z żadnego z dołączonych do pozwu dokumentów nie wynikało, aby powód złożył oświadczenie woli w przedmiocie zawarcia umowy najmu. Dokument o nazwie „Umowa najmu (...) został bowiem podpisany wyłącznie przez poszkodowanego, za to podpis powoda pod dokumentem (...) został złożony jedynie na okoliczność sprawdzenia danych podanych przez najemcę, a nie na okoliczność złożenia zgodnych oświadczeń woli co do zawarcia umowy najmu i ustalenia jej istotnych warunków. Z zachowań stron nie wynikało dostatecznie jasno, że powód wydając poszkodowanemu samochód, oddał mu go do używania, a pozwany biorąc pojazd, zobowiązał się do zapłaty czynszu. Zdaniem Sądu Rejonowego sam fakt wydania i następnie zwrotu pojazdu nie wskazywał dość jasno woli pozwanego co do zapłaty czynszu, którego określenie stosownie do treści art. 659 § 1 k.c. stanowi konstytutywny element umowy najmu. Z uwagi na fakt, iż umowa przelewu wierzytelności ma charakter kauzalny, to nieważność lub bezskuteczność czynności prawnej, stanowiącej kauzę cesji wierzytelności, skutkowało nieważnością umowy cesji. Skutek rozporządzający w postaci przejścia wierzytelności na cesjonariusza nie może bowiem nastąpić bez ważnej przyczyny prawnej. Zatem powód nie nabył dochodzonej pozwem wierzytelności. W konsekwencji Sąd Rejonowy oddalił powództwo w całości, a kosztami procesu obciążył w całości powoda zgodnie z zasadą finansowej odpowiedzialności za wynik sprawy wyrażoną w art. 98 § 1 k.p.c. O zwrocie niewykorzystanej zaliczki na wynagrodzenie biegłego orzeczone na podstawie art. 84 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

W apelacji powód zaskarżył powyższy wyrok w całości zarzucając:

- naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie przez Sąd I instancji zasady swobodnej oceny dowodów i sprzeczności istotnych ustaleń Sądu z zebraniem w sprawie materiałem dowodowym przez uznanie, że pod umową najmu brakuje podpisu wynajmującego, zatem strony nie złożyły zgodnych oświadczeń woli, a tym samym umowa najmu jest nieważna, podczas gdy podpisy takie faktycznie się pod umową znajdują i wskazują na złożenie zgodnych oświadczeń woli stron,
- naruszenie art. 65 § 2 k.c. poprzez jego niezastosowanie,
- naruszenie art. 509 k.c. poprzez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, w szczególności poprzez ustalenie przez Sąd I instancji, iż pomiędzy powodem, a poszkodowanym nie doszło do przelewu wierzytelności.

W konsekwencji powołanych zarzutów wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 1.774,76 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 29 września 2011 r. do dnia zapłaty oraz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, za obie instancje według norm przepisanych, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania przy uwzględnieniu kosztów postępowania apelacyjnego.

W odpowiedzi na apelację pozwany wniósł o jej oddalenie w całości i zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powoda w całości zasługiwała na uwzględnienie.

Bezsporne pomiędzy stronami były fakty ustalone przez Sąd Rejonowy dotyczące kolizji drogowej, której sprawcą była osoba ubezpieczona w zakresie odpowiedzialności cywilnej w pozwanym zakładzie ubezpieczeń oraz naprawy uszkodzonego samochodu.

W zakresie natomiast ustalenia przez Sąd Rejonowy, że poszkodowany nie zawarł z powodem umowy najmu pojazdu zastępczego, uzasadniony okazał się zarzut błędnej oceny materiału dowodowego. W ocenie Sądu Okręgowego umowa najmu pojazdu zastępczego została skutecznie zawarta, ponieważ została podpisana przez osoby uprawnione do reprezentacji każdej ze stron. Ponadto wbrew ustaleniom Sądu I instancji podpis pracownika powoda dotyczył całej umowy, a nie tylko sprawdzenia danych podanych przez najemcę. Oceniając bowiem treść umowy najmu, należało zauważyć, że każde z oświadczeń stron umowy, zostało oznaczone kolejnym numerem. Właśnie ta ciągłość postanowień umownych pozwalała na przyjęcie, że podpisy stron zamieszczone na jej końcu dotyczyły całej umowy, a nie tylko jej wyodrębnionego fragmentu, jak to ustalił Sąd Rejonowy. W ocenie Sądu Okręgowego brak było zatem podstaw do przyjęcia, że podpis pracownika nie wyrażał woli zawarcia przez powoda umowy najmu pojazdu zastępczego na określonych w niej warunkach.

W tym zakresie uzasadniony okazał się także zarzut naruszenia art. 65 § 2 k.c. Zdaniem Sądu II instancji o woli zawarcia przez powoda umowy najmu pojazdu zastępczego świadczyła także okoliczność, że w tej samej dacie strony zawarły umowę cesji wierzytelności, a pozwany zapłacił podatek VAT z faktury. Wbrew stanowisku Sądu Rejonowego jednoczesne złożenie podpisu przez obie strony nie było wymagane dla skutecznego zawarcia umowy najmu. Zgodnie bowiem z art. 78 § 1 zd. 2 k.c. umowa może być zawarta przez wymianę dokumentów podpisanych przez każdą ze stron. Skoro zatem, jak wynika z dokumentów dołączonych do pozwu, a zwłaszcza ze „Szczegółowych warunków najmu (...)”(k.17-18), strony ustaliły przedmiot najmu - samochód marki (...) - oraz stawkę czynszu najmu poprzez odesłanie do cennika, to umowa najmu pojazdu zastępczego była ważnie i skutecznie zawarta.

W związku z powyższym ważna była również umowa cesji wierzytelności z tytułu zwrotu kosztów najmu tego pojazdu przez poszkodowanego, która to wierzytelność przysługiwała poszkodowanemu wobec ubezpieczyciela

sprawcy szkody. Wbrew twierdzeniom podniesionymi przez pozwanego w sprzeciwie, strony oznaczyły wierzycelność objętą umową cesji oraz podmiot, w stosunku do którego ta wierzycelność przysługuje. Umowa cesji została zatem skutecznie zawarta, co do czego pozwany nie miał wątpliwości, wypłacając w toku postępowania likwidacyjnego powodowi częściowe odszkodowanie. Tym samym powód posiadał legitymację procesową czynną w niniejszej sprawie. Jako cesjonariuszowi przysługiwało mu roszczenie w takim samym zakresie i o takiej samej treści, jak osobie poszkodowanej. Sytuacja osoby odpowiedzialnej za szkodę wobec ubezpieczającego nie mogła ulec zmianie wskutek przejścia roszczenia na cesjonariusza. W związku z powyższym podniesiony przez powoda w apelacji zarzut naruszenia art. 509 k.c. zasługiwał w całości na uwzględnienie.

W świetle wskazanych okoliczności nie można było zgodzić się z twierdzeniem pozwanego, że powód nie wykazał konieczności najmu pojazdu zastępczego przez poszkodowanego. Z dołączonego do akt sprawy oświadczenia (k.27) wynikało bowiem, iż samochód zastępczy był poszkodowanemu potrzebny w celu dojazdów do pracy i opieki nad chorym członkiem rodziny. Niezależnie od powyższego w ocenie Sądu Okręgowego w niniejszej sprawie nie miało znaczenia, w jakim celu poszkodowany wynajął od powoda pojazd zastępczy. Skoro bowiem na skutek wypadku został on pozbawiony możliwości korzystania ze swojego samochodu, to miał prawo wynająć pojazd, chociażby w celu organizowania spraw bieżących życia codziennego.

Mając na uwadze treści przeprowadzonej w niniejszej sprawie opinii biegłego, stawki czynszu zastosowanej przez powoda nie można było uznać za wygórowaną. W toku postępowania przed Sądem I instancji pozwany nie kwestionował długości najmu pojazdu zastępczego. Jeżeli zatem bezspornie uzasadniony czas najmu wynosił 21 dni, to zgodnie z cennikiem łączna kwota czynszu najmu pojazdu marki (...) wynosiła 4.084,76 zł brutto, czyli 158,14 zł netto za jeden dzień najmu, a więc tyle ile wskazano na fakturze VAT. Biegły natomiast ustalił, że na rynku (...)w 2011 r. dzienna stawka najmu pojazdów klasy zbliżonej do wynajętego wynosiła od 90 zł do 150 zł. Różnica pomiędzy stawką zastosowaną przez powoda, a najwyższą ze stawek występujących na rynku wynosiła zatem zaledwie 8,14 zł. O rażącem zawyżeniu stawki można byłoby mówić jedynie wówczas, gdyby zastosowana przez powoda stawka była wielokrotnością lub w 100% przekraczała wskazaną przez pozwanego stawkę jako występującą na rynku, a taka sytuacja nie miała miejsca w niniejszej sprawie. Poszkodowanemu nie można było zatem postawić zarzuty braku współpracy w minimalizacji wymiaru szkody.

Wprawdzie Sąd Rejonowy ograniczył swoje rozważania jedynie do oceny skuteczności umowy najmu i umowy cesji, z góry uznając umowę najmu za niezawartą, a umowę cesji za nieważną, pomijając przy tym treść zarzutów podniesionych przez pozwanego w sprzeciwie, to jednak zgromadzony w sprawie materiał dowodowy pozwalał Sądowi Okręgowemu na dokonanie własnych ustaleń bez uchylania wyroku i przekazywania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji. W związku z powyższym zaskarżony wyrok należało zmienić w zakresie punktu I oddalającym powództwo i zasądzić na rzecz powoda kwotę 1.774,76 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 29 września 2011 r. do dnia zapłaty. O odsetkach ustawowych orzeczono na podstawie art. 481 k.c.

Skoro zatem powód wygrał w całości postępowania przed Sądem I instancji, to zgodnie z art. 98 § 1 i 2 k.p.c. należało zmienić także rozstrzygnięcie o kosztach procesu zamieszczone w punkcie II tego wyroku i zasądzić od pozwanego na rzecz powoda kwotę 706 zł na którą składają się: opłata sądowa od pozwu w wysokości 89 zł, koszty zastępstwa procesowego w wysokości 600 zł (§ 6 pkt. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu) oraz opłata sądowa od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł.

Wobec powyższego na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy zmienił zaskarżony wyrok w punkcie I i II.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 2 k.p.c. w zw. z § 6 pkt. 3 w zw. z § 12 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (...) mając na uwadze, że powód wygrał postępowanie odwoławcze w całości, ponosząc przy tym koszty zastępstwa procesowego w kwocie 300 zł oraz koszty opłaty sądowej od apelacji w wysokości 89 zł, czyli łącznie 389 zł.